

Planerings- och kalkylavdelningen/tei

29.12.1995

Till arbetspensionsanstalterna

KARTAN ÖVER REGISTRERBARA FÖRMÅNER ENLIGT 11 § APL

Pensionsskyddscentralens styrelse fastställde 29.11.1995 kartan över registrerbara tilläggsförmåner enligt 11 § APL. Kartan har ändrats till följd av de lagändringar som träder i kraft 1.1.1996. Avsikten är att tilläggskyddet inte automatiskt skall kompensera försämringarna av grundskyddet. Försämringen av grundpensionens återstående tid kan antingen kompenseras eller inte kompenseras med tilläggskyddet.

Den pensionsgrundande lönen

Den pensionsgrundande lönen för tilläggspension kan bestämmas på samma sätt som den pensionsgrundande lönen för grundpension enligt lagen som gäller efter 1.1.1995 eller på så sätt att den är den högre av de pensionsgrundande lönerna som räknats ut enligt den nya och den gamla lagen.

Vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen för tilläggspension tillämpas inte prövning enligt 7 d § APL på pensionsfallet om man inte särskilt har kommit överens om det. Överenskommelsen skall göras så att prövning tillämpas endast när tilläggspensionen innehåller återstående tid.

Kompensation av grundpensionens återstående tid

När totalpensionens maximinivå (målsatta nivå) skall bestämmas i den kompenserande modellen räknas grundpensionen för den återstående tiden ut enligt intjäningsprocenterna för återstående tid i anslutning till invalidpension. Vid invalidpension och arbetslöshetspension blir i så fall den fulla totalpensionen i allmänhet lika stor som pensionsanordningens maximinivå.

När totalpensionens maximinivå skall bestämmas i modellen som inte kompenserar räknas den återstående tiden ut på samma sätt som för närvarande enligt den årliga intjäningsprocenten 1,5 procent. Vid invalidpension och arbetslöshetspension blir i så fall totalpensionen i allmänhet lägre än pensionsanordningens maximinivå.

Hur folkpensionen beaktas vid begränsningen av tilläggspensionen

Folkpensionens basdel avskaffas i samband med folkpensionsreformen som träder i kraft 1.1.1996 när det gäller nya pensioner och efter en övergångsperiod också när det gäller löpande pensioner. I nya tilläggs pensionsanordningar beaktas inte längre folkpensionens basdel vid begränsningen. I gällande anordningar, i vilka basdelen har beaktats vid begränsningen, fryses ett markbelopp som motsvarar basdelen till 445 mark i månaden

Planerings- och kalkylavdelningen

29.12.1995

(markbeloppet justeras inte med index). Dessa anordningar behöver inte stängas.

Tilläggsdelens storlek Alternativ 2) för bestämmande av storleken på tilläggsdelen har ändrats så att storleken på tilläggsdelen är det belopp med vilket pension som börjar vid 65 års ålder minskar beloppet ålderspension vid begränsningen. När tilläggsdelens storlek bestäms beaktas inte längre folkpensionens basdel.

Samordning av grundpensionen vid beräkning av tilläggs pensionen

Enligt kartans punkt II a skall grundpensionen samordnad enligt 8 § APL och 8 § APF beaktas när ålderspensionen räknas ut. Även om 8 § APF inte tillämpas på invalidpension eller arbetslöshetspension, skall grundpensionen samordnas enligt 8 § APF när tilläggs skyddets invalid- och arbetslöshetspension räknas ut.

Ikraftträdande

Kartan över tilläggsförmåner träder i kraft 1.1.1996.

I tilläggs pensionsanordningar som löper 1.1.1996 omvandlas tilläggsdelens intjänade pension som motsvarar folkpensionens basdel till livstida ålders- och invalidpension som motsvarar denna intjänade pension.

I de pensionsanordningar som har trätt i kraft före 1.1.1996, kan tilläggs pension och tilläggsfamiljepension från och med 1.1.1996 bestämmas vara lika med den procent av den pensionsgrundande lönen som maximipensionen vid tidpunkten 31.12.1995 utvisar, eller markbeloppet maximipension vid tidpunkten 31.12.1995 som binds vid APL-index. Dessa pensionsanordningar stängs vid årsskiftet. Arbetstagare vars arbetsförhållande har börjat före 1.1.1996 kan dock omfattas av försäkringen.

Om tilläggs pensionen har fastställts vara maximipensionens markbelopp vid tidpunkten 31.12.1996, används den pensionsgrundande lönen vid tidpunkten 31.12.1996 som grund för ett begravningsbidrag i anslutning till anordningen.

Tilläggs pensionsförsäkringsavtalen skall ändras före slutet av 1996. Det kan avtalas att ändringen träder i kraft retroaktivt fr.o.m. 1.1.1996. Tilläggs pensionsskyddets nivå förblir oförändrat fram till det att ändringen träder i kraft.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Markku Hänninen

Martti Hännikäinen

Bilaga

Karta över registrerbara tilläggsförmåner enligt 11 § APL

KARTA ÖVER REGISTRERBARA TILLÄGGSFÖRMÅNER ENLIGT 11 § APL**I Förbättringar beträffande villkoren för erhållande av minimiförmåner****a) Pensionsåldern**

Pensionsåldern får väljas förutom till 65 år också till hela år som är lägre.

b) Utvidgningen av villkoren för familjepension

Villkoren för familjepension får utvidgas som följer:

1) Vid familjepension iakttas inte i 4 a § 2 och 3 mom. APL och i ikraftträdelsestadgandets 2 mom. i lagen om ändring av lagen om pension för arbetstagare som gavs 9.2.1990 (100/90) nämnda åldersgräns för efterlevande make vid förmånslåtarens död, tidsbegränsning gällande äktenskaps längd och inte åldersgränsen 50 år för efterlevande make vid ingående av äktenskap. Om den efterlevande maken dock på basen av ett tidigare äktenskap har rätt till pension som motsvarar familjepension enligt i 8 § 4 mom. APL nämnda lagar, pensionsreglemente eller pensionsstadgor, är han eller hon inte berättigad till ny familjepension.

Åldersgränsen för efterlevande make vid förmånslåtarens död är 40 år för änkor födda före 1.7.1950 och för övriga efterlevande makar 50 år. Tidsbegränsningen gällande äktenskapets längd är för änkor födda före 1.7.1950, som var gifta med förmånslåtaren 1.7.1990, och för övriga efterlevande makar fem år.

Tidsbegränsningen för äktenskapet skall dock tillämpas om förmånslåtaren från det äktenskapet ingåtts intill sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad som berättigar till full invalidpension; och

2) Åldersgränsen 18 år i 4 a och 4 b § APL ändras till 21 eller 24 år.

II Storleken av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension

Ingår i pensionsskyddet tilläggsförmån beträffande pensionens belopp, skall pensionsåldern för tilläggsförmånens del vara densamma som i grundpensionsskyddet.

Är arbetsoförmåga föranledd av sjukdom, lyte eller skada, som arbetstagar-
aren var behäftad med vid arbetsförhållandets början, har han rätt till invalid-
pension på grund av tilläggs-pensionsskyddet endast om han blivit arbets-
oförmögen efter att ha inträtt i tilläggs-pensionsskyddet och tidigast ett år
efter arbetsförhållandets början.

a) Storleken av ålderspension

Storleken av ålderspension skall bestämmas enligt följande principer.

Tjänstgöringstid

Beräkningssättet för den till pension berättigande tjänstgöringstiden skall bestämmas i villkoren för pensionsskyddet. Tjänstgöringstiden kan även väljas så att den avviker från den verkliga tjänstgöringstiden. Tjänstgörings-

tid efter pensionsålder må icke räknas som till pensions berättigande tjänstgöringstid.

Den till full pension berättigande tjänstgöringstiden n skall väljas så , att n ligger mellan 300 och 480 månader.

Pensionsgrundande lön vid tilläggspension

Den pensionsgrundande lönen kan bestämmas på samma sätt som den är bestämd för vederbörandes grundpensionsskydd. Den pensionsgrundande lönen kan också bestämmas så att den högre av följande används som pensionsgrundande lön: den pensionsgrundande lönen för vederbörandes grundpensionsskydd enligt den lag som gäller efter 31.12.1995, eller den pensionsgrundande lönen för vederbörandes grundpensionsskydd enligt lagen som gäller 31.12.1995.

När den pensionsgrundande lönen räknas ut anses ett arbetsförhållande som har avslutats med stöd av 2 § 5 mom. APL ha fortgått utan avbrott.

Full tilläggspension

Storleken av full tilläggspension beräknas sålunda att den av tilläggspensionen och den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundpensionen bildade fulla målsatta pensionen utgör det i villkoren för pensionsskyddet bestämda procentbeloppet p % av den pensionsgrundande lönen. Härvid betraktas ett arbetsförhållande som avbrutits med stöd av 2 § 5 mom. APL ha fortgått utan avbrott. Är arbetstagarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionsskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringstiden n månader, utgör den målsatta pensionen den av antalet till pension berättigande hela tjänstgöringsmånader utvisande n :te delen av dessa fulla belopp.

Då full tilläggspensions belopp räknas ut kan som grundpensioner även beaktas övriga i 8 § 4 mom. APL nämnda grundpensioner som baserar sig på samma arbets- eller tjänsteförhållande under förutsättning att motsvarande arbets- eller tjänsteförhållandetider räknas till tid som berättigar till tilläggspension.

Dessutom kan tilläggspensionens storlek bestämmas så, att den av tilläggspension, som bestämts på ovan angivet sätt, utgör den proportionella del, som motsvarar den från tilläggspensionssystemets ikraftträdande till pensionsåldern beräknade andelen av hela den till tilläggspension berättigande tjänstgöringstiden.

När en icke registrerad pensionsanordning ändras till registrerad, kan i villkoren för pensionsskyddet dessutom bestämmas, att pensionen enligt det nya systemet alltid för varje arbetstagare skall vara minst så stor, att den motsvarar de till det tidigare pensionssystemet hörande medel, som för hans del skall överföras det nya systemet till godo. På motsvarande sätt kan förfaras även då villkoren för registrerad pensionsanordning ändras.

Procenttalet p skall väljas så det är högst 66.

Beräkning av grundpension

Den tid, som arbetstagaren möjligen tjänstgjort utöver pensionsåldern, beaktas inte vid beräkning av grundpensionen. Grundpensionerna och

tilläggs pensionerna skall beaktas ombildade så att de motsvarar tilläggs-pensionsanordningens pensionsålder. När grundpensionen räknas ut för den tid som återstår fram till pensionsåldern beräknas den intjänade pensionen enligt den årliga intjäningsprocenten 1,5 %. Om likväl invalid- och arbetslöshetspension bestäms enligt alternativ II b 1), beräknas pensionen som tjänas in under den återstående tiden enligt 5 § 1 och 3 mom. APL. Den del av grundpensionen som motsvarar den i 5 § 1 mom. APL avsedda intjänade över 1,5 procent stora årliga tillväxten, samt höjning i grundpensionen enligt 7 f § APL likställs vid beräkningen av tilläggs pensionens storlek med fribreven av övriga arbetsförhållanden. Höjning av grundpensionen enligt 7 g § APL beaktas inte vid uträknande av tilläggs pensionens storlek enligt punkterna II a och II b. APL-grundpensionen skall beräknas med beaktande av förrättad i 8 § APL och 8 § APF avsedd samordning med pensionerna i 8 § 4 mom. 1, 2, 12 och 13 punkterna APL, samt med de pensioner i 8 § 4 mom. 10 och 11 punkterna APL som av arbetsgivaren anmäls till beaktande vid begränsningen av tilläggs pension. Då samordning förrättas kan även pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 3-9 punkterna APL som av arbetsgivaren anmäls till beaktande beaktas.

Då den till pension berättigande tjänstgöringstiden beräknats från en senare tidpunkt än den då arbetsförhållandet begynte, skall vid uträknandet av tilläggs pensionens storlek av APL-grundpensionen den del, som motsvarar tid, vilken ej beaktats vid uträkningen av den målsatta pensionen likställas med fribrev av övriga arbetsförhållanden.

Begränsning

Tilläggs pensionens belopp begränsas sålunda att den tillsammans med APL- KAPL-, KoPL- och SjöPL-ålderspensionerna, med folkpensionen och med andra sådana på arbets- och tjänsteförhållanden samt på FöPL och LFöPL underkastade företagarperioder grundade ålderspensioner, som av arbetsgivaren anmäls till beaktande, utgör högst r % av den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på. Som den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på används den högsta APL-pensionsgrundande lönen av ett arbetsförhållande i vilket minst ett år räknas till pensionsberättigande tid, eller den pensionsgrundande lönen som tilläggs pensionen grundar sig på. Om arbetstagaren inte har rätt till grundpension på grund av ett sådant arbetsförhållande i vilket minst ett år är pensionsberättigande tid, används den pensionsgrundande lönen för det arbetsförhållande som tilläggs pensionen grundar sig på som den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på. Vid bestämmandet av den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på betraktas ett arbetsförhållande som tilläggs pensionen grundar sig på och som avslutas med stöd av 2 § 5 mom. APL ha fortgått utan avbrott.

När den ovan nämnda begränsningen görs kan i de tilläggs pensionsanordningar som är i kraft 31.12.1995 en basdel på 445 mark beaktas som folkpension, eller så kan folkpensionen lämnas obeaktad. I tilläggs pensionsanordningar som träder i kraft efter 31.12.1995 beaktas folkpensionen inte vid begränsningen.

Beträffande ålderspensioner som grundar sig på företagarperioder som omfattas av FöPL och LFöPL kan bestämmas att de skall beaktas vid begränsningen utan särskild anmälan av arbetsgivaren.

Procenttalet r skall väljas så att det ligger mellan 60 och 66 procent.

Tilläggsdelen

I pensionssystem med en lägre pensionsålder än 65 år kan till ålderspensionen anslutas en tilläggsdel, som utbetalas från pensionssystemets pensionsålder fram till 65 års åldern. Storleken av denna tilläggsdel kan bestämmas på följande alternativa sätt.

1) Storleken av tilläggsdelen är lika med det belopp, varmed den pension som börjar vid 65 års åldern vid begränsningen minskar ålderspensionens belopp.

2) Tilläggsdelen är lika med de övriga pensioner som börjar vid 65 års ålder och som skall beaktas vid begränsningen av den egentliga tilläggspensionen. Tilläggsdelen begränsas dock till sitt belopp sålunda, att tilläggspensionen under tiden från den lägre pensionsåldern fram till 65 års åldern tillsammans med de övriga pensioner som skall beaktas vid begränsningen av den egentliga tilläggspensionen som börjar vid den lägre pensionsåldern, är högst r % av den pensionsgrundande lönen som begränsningen grundar sig på.

Om den ålderspension som beaktats vid bestämmandet av tilläggsdelen därvid antagits börja vid en lägre ålder än 65 år, kan den mot denna pension svarande tilläggsdelen omvandlas till en livstida ålderspension.

b) Storleken av invalid- och arbetslöshetspension

Storleken av full invalidpension och av arbetslöshetspensions tilläggspension kan fastställas på följande alternativa sätt.

1) Storleken av full invalid- och arbetslöshetspensions belopp kan bestämmas i övrigt som storleken av ålderspensionens tilläggspension, men vid beräkningen av grundpensionen beräknas den pension som tjänas in för den återstående tiden enligt 5 § 1 och 3 mom. APL.

2) Full invalid- och arbetslöshetspensions tilläggspension kan bestämmas vara lika med storleken av ålderspensionens tilläggspension.

Storleken av invalidpension som beviljats såsom delpension är hälften av beloppet av full invalidpension, vars storlek fastställts enligt denna punkt och punkt II c. I invalid- och arbetslöshetspension skall såsom till pension berättigande tjänstgöringstid räknas även den till pensionsåldern återstående tiden i de fall, i vilka denna tid räknas såsom berättigande till grundpension på grund av samma arbetsförhållande.

Invalidpension eller arbetslöshetspension ändras vid pensionsåldern till en lika stor ålderspension.

c) Nedsättning av tilläggspension, om barntillägg ingår i grund-pensionen (7 g § APL)

Ingår i grundpension, som person erhåller i form av ålders-, full invalid- eller arbetslöshetspension, förhöjning enligt 7 g § APL avdras från tilläggspensionen det belopp, med vilket tilläggspensionen tillsammans med de övriga pensioner, som beaktats vid tilläggspensionens begränsande, överstiger det vid begränsningen använda procenttalet r % av den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på. Härvid beaktas dock inte folkpensionen.

d) Samordning av ålders-, invalid- och arbetslöshetspension med vissa andra pensioner

Om person som får ålders-, invalid- eller arbetslöshetspension dessutom erhåller dagpenning eller olycksfallspension med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring, fortlöpande ersättning för egen skada som beviljats med stöd av trafikförsäkringslagen, ersättning för inkomstbortfall som beviljats enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring, eller enligt lagen om rehabilitering som ersätts enligt trafikförsäkringslagen, eller livränta med stöd av lagen om skada ådragen i militärtjänst, samordnas dessa primära förmåner och hans ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner på basen av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet med iakttagande i tillämpliga delar av stadgandena i 8 och 8 a § lagen om pension för arbetstagare. Vid uträkandet av samordningsgränsen används samma procenttal r , som i villkoren för pensionskyddet har förutsatts användas vid begränsning av pensionen. Vid samordning av delpension används härvid procenttalet $r/2$.

Med anledning av samordningen minskas tilläggspensionen dock endast i sådan utsträckning att de i det föregående stycket nämnda förmånernas sammanlagda belopp förblir minst lika stort som det skulle vara ifall personen inte skulle ha haft rätt till där nämnd primär förmån.

III Tilläggsförmån som hänför sig till familjepensionens storlek**a) Villkoren för familjepension**

Villkoren för erhållande av familjepension är antingen desamma som villkoren i 4 a § APL eller dessa villkor utvidgade enligt punkt I b. Villkoren skall vara desamma för såväl grundskyddet som tilläggspensionsskyddet.

Tidigare make till förmånslåtare som nämns i 4 § 5 mom. 4 punkten APL har dock inte rätt till tilläggspension.

Tilläggspension erläggs inte

- till efterlevande make vars indragna efterlevandepension börjar löpa på nytt i enlighet med 4 b § 2 mom. APL; eller
- ifall arbetstagaren avlidit inom ett år från arbetsförhållandets början och döden huvudsakligen orsakats av sjukdom, som klart yppat sig före arbetsförhållandets begynnelse eller av lyte eller skada, som han ådragit sig före sagda tidpunkt eller ifall arbetstagaren från inträdet i pensionskyddet intill sin död varit arbetsoförmögen i sådan grad, som berättigar till full invalidpension.

b) Storleken av familjepension

Storleken av tilläggsfamiljepension skall bestämmas enligt följande principer:

Vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen, den högsta pensionsgrundande lönen och den till pension berättigande tjänstgöringstiden iaktas ovan för ålders- och invalidpensionen angivna principer. Skulle förmånslåtarens då han avled ha haft rätt till sådan invalidpension som beviljats enligt 6 a § APL med förutsättningen att han då hade blivit arbetsoförmögen, skall den till pensionsåldern återstående tiden räknas som till pension berättigande tjänstgöringstid i de fall, då denna tid räknas såsom berättigande till grundpension på grund av samma arbetsförhållande.

Full tilläggsfamiljepension

Storleken av tilläggsfamiljepension beräknas genom att från den sammanlagda familjepensionen avdras den på samma arbetsförhållande grundade APL-grundfamiljepensionen, som beräknats innan pensionsjämkning enligt 8 c - 8 f §§ APL förrättats. Beträffande familjepension och bestämmande av intjänad pension för återstående tid är alternativen desamma som beträffande invalid- och arbetslöshetspension i punkten II b ovan.

Full sammanlagd familjepension utgör, ifall förmånstagarna är minst tre, det i pensionsskyddets villkor bestämda procentbeloppet q % av den pensionsgrundande lönen. Av sagda belopp utgör full sammanlagd familjepension:

- 6/12, om förmånstagare är den efterlevande maken ensam
- 10/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn
- 4/12, om förmånstagare är ett barn
- 7/12, om förmånstagare är två barn
- 9/12, om förmånstagare är tre barn
- 10/12, om förmånstagare är fyra barn eller fler barn.

Är förmånslåtarens till pension berättigande tjänstgöringstid kortare än den i pensionsskyddets villkor bestämda, till full pension berättigande tjänstgöringen n månader, utgör den sammanlagda familjepensionen den av antalet till pension berättigande hela tjänstgöringsmånader utvisande n :te delen av den fulla sammanlagda familjepensionens belopp.

Då storleken av full tilläggsfamiljepension uträknas kan som grundfamiljepension även beaktas andra i 8 § 4 mom. APL nämnda grundpensioner som grundar sig på samma arbets- eller tjänsteförhållande, förutsatt att motsvarande arbets- eller tjänsteförhållandetider räknas som tid som berättigar till tilläggsfamiljepension.

Tilläggsfamiljepensionens storlek kan även bestämmas så, att den av tilläggsfamiljepension, som bestämts på ovan angivet sätt, utgör den proportionella del, som motsvarar den från tilläggsfamiljepensionssystemets ikraftträdande till pensionsåldern beräknade andelen av hela den till familjepension berättigande tjänstgöringstiden.

När en icke registrerad pensionsanordning ändras till registrerad, kan i villkoren för pensionsskyddet dessutom bestämmas, att det nya systemets pension för varje arbetstagare alltid är minst så stor, att den motsvarar de

till det tidigare pensionssystemet hörande medel, som för hans del skall överföras det nya systemet till godo. På motsvarande sätt kan förfaras även då villkoren för registrerad pensionsanordning ändras.

Procenttalet q får vara högst 66.

Beräkning av grundpension

Om förmånstagaren till grundfamiljepension är ett eller flera barn och en tidigare make men inte en efterlevande make, skall grundfamiljepensionen beräknas som om förmånstagare var endast ett eller flera barn.

Om tilläggsfamiljepensionsskydd anordnats endast för barnen, skall vid beräkningen av tilläggsfamiljepensionens storlek grund- och tilläggsfamiljepensionerna beaktas till de belopp dessa skulle ha om endast barnen var förmånstagare. Om tilläggsfamiljepensionsskydd anordnats för både efterlevande make och barn skall vid beräkning av tilläggsfamiljepensionens storlek tilläggsfamiljepensioner som baserar sig på pensionsanordningar som tecknats endast för barnen lämnas helt obeaktade.

Då tilläggsfamiljepension uträknas likställs den intjänade del av grundpensionen som motsvarar den i 5 § 1 mom. APL avsedda över 1,5 procent stora årliga tillväxten samt höjning i grundpensionen enligt 5 a § och 7 b § APL med övriga fribrev av arbetsförhållanden; däremot beaktas inte de tillägg för helt föräldralösa barn som eventuellt ingår i grundfamiljepensionerna.

Grundfamiljepension enligt APL samordnas med pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2, 12 och 13 punkten APL samt de pensioner som nämns i 8 § 4 mom. 10 och 11 punkten APL och som arbetsgivaren anmält skall beaktas vid begränsning av tilläggsfamiljepension. Samordningsgränsen är i dessa fall 60 % av samordningsgrunden, då förmånstagare är den efterlevande maken och två barn. I annat fall förvandlas procenttalet att motsvara antalet förmånstagare enligt ovan nämnda relationstal. Även sådana pensioner som avses 8 § 4 mom. 3-9 punkten APL, som arbetsgivaren anmält till beaktande vid begränsning av tilläggsfamiljepension, kan beaktas vid samordningen.

Övriga pensioner som behövs vid begränsningen av tilläggsfamiljepension och som nämns i 8 § 4 mom. 1, 2, 12 och 13 punkten APL samt de i 8 § 4 mom. 10 och 11 punkten APL nämnda pensioner som arbetsgivaren anmält till beaktande, samordnas på motsvarande sätt som grundfamiljepension enligt APL.

Då den till pension berättigande tjänstgöringstiden beräknats från en senare tidpunkt än den, då arbetsförhållandet begynte, skall vid beräkning av tilläggspensionens storlek av APL-grundfamiljepensionen den del, som motsvarar tid, vilken ej beaktats vid beräkningen av hela familjepensionen, likställas med fribreven av andra arbetsförhållanden.

Begränsning

Tilläggspensionens belopp begränsas sålunda, att den sammanlagda familjepensionen tillsammans med övriga icke pensionsjämkade APL-, KAPL-, KoPL och SjPL-familjepensioner och sådana förmånslåtarens på arbets-

och tjänsteförhållanden samt på FöPL och LFöPL underställda företagarperioder grundade ojämka familjepensioner, som av arbetsgivaren anmäls till beaktande, utgör högst s % av den pensionslön som begränsningen grundar sig på, om förmånstagare är efterlevande make och två barn. I annat fall omräknas procenttalet s enligt ovan nämnda relationstal till att motsvara antalet förmånstagare. Som den pensionsgrundande lön som är grund för begränsningen används den högsta APL-pensionsgrundande lönen av ett sådant arbetsförhållande i vilket minst ett år räknas till pensionsberättigande tid, eller den pensionsgrundande lönen i det arbetsförhållande som tilläggs pensionen ansluter sig till. Om förmånslåtaren inte har rätt till grundpension på grund av ett sådant arbetsförhållande i vilket minst ett år är pensionsberättigande tid, används den pensionsgrundande lönen för det arbetsförhållande som tilläggs pensionen ansluter sig till som den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på. Vid bestämmandet av den pensionsgrundande lön som begränsningen grundar sig på betraktas ett arbetsförhållande som tilläggs pensionen grundar sig på och som avslutats med stöd av 2 § 5 mom. APL ha fortgått utan avbrott.

Ovan avsedda, av arbetsgivare anmälda andra pensioner beaktas enligt bestämmelserna i försäkringsavtalet.

Avtal får även träffas om, att familjepensioner som baserar sig på företagarperioder enligt FöPL och LFöPL alltid skall beaktas vid ovan nämnd begränsning utan särskild anmälan från arbetsgivaren.

Procenttalet s skall väljas så att det ligger mellan 60 och 66 procent.

c) Tilläggsfamiljepensionens fördelning mellan förmånstagarna

Tilläggsfamiljepensionen fördelas mellan efterlevande make och barn på så sätt att den efterlevande maken får

- 6/10, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn;
- 5/12, om förmånstagaren är den efterlevande maken och två barn;
- 3/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn;
- 2/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller fler barn;

varav barnens andel är

- 4/10, om förmånstagare är den efterlevande maken och ett barn;
- 7/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn;
- 9/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn;
- 10/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och fyra eller fler barn.

Den tilläggs pension som tillfaller barnen fördelas jämnt mellan de barn som är förmånstagare.

d) Samordning av familjepension med vissa andra pensioner

Om det med anledning av samma dödsfall erläggs familjepension enligt lagen om olycksfallsförsäkring, försörjningspension enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst eller fortlöpande ersättning enligt lagen om trafikförsäkring, samordnas tilläggsfamiljepensionen med de nämnda pensionerna samt med pensioner som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarverksamhet. Om så är fallet beaktas pensioner som grun-

dar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet samordnade enligt 8 och 8 a § APL, utan att pensionsjämkning enligt 8 c - 8 f §§ APL förrättats. Vid beräkning av samordningsgränsen tillämpas samma procenttal som vid begränsning av tilläggsfamiljepension. I övrigt följs principerna i 8 och 8 a § APL i tillämpliga delar vid samordningen.

Med anledning av samordningen minskas tilläggs pensionen dock endast i sådan utsträckning att det sammanlagda beloppet av de i föregående stycke avsedda förmånerna förblir minst lika stort som det skulle vara om inte rätt till pension enligt lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om skada ådragen i militärtjänst och lagen om trafikförsäkring hade förefunnits.

IV Beräkningen av tilläggs pensionen i samband med pensionsfallet

När tilläggs pensionens storlek i samband med pensionsfallet beräknas enligt punkterna II a, II b, II c och III b används belopp som motsvarar tidpunkten för pensionsfallet.

När den pensionsgrundande lönen räknas ut tillämpas inte prövning enligt 7 d § APL, om det inte särskilt har avtalats.

V Begravningsbidrag

Förutsättningarna för erläggande av begravningsbidrag skall bestämmas så, att begravningsbidrag utges, ifall arbetstagaren avlider medan han tjänstgör eller efter att fram till pensionsåldern eller fram till sin förtida ålderspension eller sin deltidspension ha tjänstgjort i arbetsförhållande, vars pensionskydd omfattar rätt till begravningsbidrag, eller medan han på grund av arbetsförhållande erhåller eller är berättigad att fram till pensionsåldern erhålla eller efter att fram till dess ha erhållit sådan invalidpension eller arbetslöshetspension i vilken den återstående tiden räknas som till pension berättigande tid. Begravningsbidrag erläggs till förmånsålders anhöriga eller, där sådana inte finns, till den, som erlagt begravningskostnaderna.

Som begravningsbidrags storlek kan väljas 1, 2 eller 3 gånger beloppet av den pensionsgrundande lönen enligt tilläggs pensionsskyddet.

VI Personkretsen

I villkoren för pensionsskyddet skall definieras den personkrets, som blir delaktig av tilläggs förmånerna. Arbetsgivarens personal får i fråga om pensionsskyddets innehåll indelas i flere grupper. Härvid skall dock bestämmelserna i 2 § 1 mom. [socialministeriets] beslut angående villkoren för registrering av tilläggs förmåner (745/66) iakttas.

De som utfår deltidspension omfattas av tilläggs pensions förmånerna i fråga om pensionens storlek endast då därom särskilt avtalats.

VII Tilläggs pensionsskyddets ikraftträdande

För tilläggs pensionsskyddets ikraftträdande kan uppställas en åldersgräns och bestämmas en väntetid, efter vilken personen ifråga inträder i tilläggs-

pensionsskyddet. Åldersgränsen får dock inte väljas högre än 35 år, ej heller väntetiden bestämmas lägre än 5 år eller kortare än en månad. Väntetiden tillämpas icke i de fall, då person omedelbart sedan invalidpensionen upphört återgår till det arbetsförhållande, på grund varav honom beviljats tilläggspension som baserar sig på återstående tid.

VIII Villkoren för pensionsskyddet och beräkningen av pensionen i vissa specialfall

a) Villkoren för pensionsskyddet i vissa specialfall

Ifall inte annat nämns i villkoren för pensionsskyddet tillämpas på personen ifråga de förbättringar som gäller villkoren för erhållande av minimiförmånerna, även om han inte tillhör tilläggspensionsskyddet på grund av i avsnitt VII angiven väntetid eller åldersgräns eller på grund av riskurval eller vägran att tillhöra tilläggspensionsskyddet.

Har någon efter att ha tjänstgjort den till arbetsförhållandet hörande väntetiden redan uppnått pensionsanordningens pensionsålder, överensstämmer för hans del pensionsåldern och pensionsskyddets villkor med APL:s minimiskydd.

b) Förtidspension för frontveteraner

Om en person beviljas pension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner, skall åt honom från samma tidpunkt beviljas ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet under den förutsättningen, att vederbörande inte får i tilläggspensionsskyddet avsedd invalidpension i form av delpension. Ålderspensionen kan bestämmas så, att den får vara högst lika stor som den invalidpension som skulle ha beviljats vederbörande, om han vid pensionsbegynnelsetidpunkt hade haft rätt att få full invalidpension. Till ålderspensionen kan därtill anslutas en i punkt II a avsedd tilläggsdel, som utbetalas fram till 65 års åldern och motsvara de pensioner som börjar vid 65 års åldern eller de minskningar dessa pensioner föranleder.

Om förtidspension för frontveteraner beviljas en person som får i tilläggspensionsskyddet avsedd invalidpension i form av delpension, kan vederbörande från samma tidpunkt beviljas ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet. Härvid kan ålderspensionens belopp bestämmas till högst hälften av den i föregående stycke avsedda invalidpensionens belopp.

Beträffande dem som erhållit förtidspension för frontveteraner kan tilläggsfamiljepensionen bestämmas så, att den får vara högst lika stor som familjepensionen skulle ha varit, om den hade bort beviljas att börja då förtidspensionen började.

Beträffande andra som erhållit förtidspension för frontveteraner än dem som avses i fjärde stycket bibehålls inte rätten till begravningsbidrag, om det inte avtalats särskilt därom.

c) Villkoren för pensionsskyddet för deltidspensionstagare

Om de som utfår deltidspension gjorts delaktiga av tilläggsförmånerna, kan för dem bestämmas en större tilläggspension än den i punkt II angivna, likväl så, att totalpensionen får vara högst lika stor som den invalidpension,

som skulle ha beviljats deltidspensionstagaren om han vid tidpunkten för deltidspensionsfallet hade haft rätt att utfå full invalidpension.

På motsvarande sätt kan för de deltidspensionerades del tilläggsfamiljepensionen bestämmas till att vara högst lika stor som den totala familjepensionen skulle ha varit, om den hade beviljats vid tidpunkten för deltidspensionsfallet.

d) Pension av arbetsförhållande som fortgått efter uppnådd sänkt pensionsålder

Fortsätter arbetstagare sitt arbetsförhållande efter uppnådd till pensionsanordningen ansluten sänkt pensionsålder, tillväxer hans i APL:s grundskydd avsedda pensionsrätt för varje sådan månad, som arbetstagaren tjänstgjort efter uppnådd sänkt pensionsålder innan han fyllt 65 år. Den pension, som härigenom uppkommer motsvarar pensionsåldern 65 år. Som pensionsgrundande lön används den pensionsgrundande lön enligt grundpensionsskyddet som svarar mot den sänkta pensionsåldern. Arbetstagaren äger dock rätt att övergå till ålderspension omedelbart efter det att han avslutat sitt arbetsförhållande. Blir arbetstagare efter uppnådd sänkt pensionsålder medan arbetsförhållandet ännu fortgår arbetsoförmögen, beviljas honom ålderspension i stället för invalidpension. Tjänstgöringstid efter uppnådd sänkt pensionsålder berättigar inte till tilläggspension.

e) Beräkningen av tilläggspension i vissa specialfall

Har arbetstagare fått i enlighet med 6 a § APL beviljad invalidpension och har han omedelbart efter pensionens upphörande återvänt till det arbetsförhållande, på vilket sagda paragraf har tillämpats, likställs vid beräkning av den till pension berättigande tjänstgöringstiden, invaliditetstiden och den arbetsförhållandetid, som föregått invalidpensionen, med den tid arbetsförhållandet fortgår efter pensionen. På motsvarande sätt räknas som grundpension av detta arbetsförhållande även de fribrev, som uppkommit för invaliditetstiden och den arbetsförhållandetid, som föregick pensionen. Vid fastställandet av den högsta APL-pensionsgrundande lönen tas lönerna för sagda arbetsförhållandens och för invaliditetsperiodens del i beaktande endast den sista pensionsgrundande lönen i det fortgående arbetsförhållandet. Vid begränsningen av tilläggspensionen beaktas ej de tilläggspensionsfribrev, som uppkommit för invaliditetstiden och den arbetsförhållandetid, som föregick pensionen. dessa fribrev avdras från det tilläggspensionsbelopp, som erhållits efter begränsningen.

f) Förtida eller uppskjuten ålderspension

Vid förtida uttag av ålderspension beviljas ålderspensionen enligt tilläggspensionsskyddet omvandlad försäkringsmatematiskt på det sätt som föreskrivs i social- och hälsovårdsministeriets beslut.

Vid uppskjutet uttag av ålderspension beviljas den till en sänkt pensionsålder anslutna grundpensionen samt pensionen enligt tilläggspensionsskyddet omvandlade försäkringsmatematiskt på det sätt som föreskrivs i social- och hälsovårdsministeriets beslut.

Förtida ålderspension kan dock utan hinder av föregående punkt bestämmas vara högst lika stor som den invalidpension pensionstagaren skulle ha fått beviljad, om han vid det förtida uttaget hade haft rätt att utfå full invalidpension. Till den förtida ålderspensionen kan dessutom anslutas en i punkt II a avsedd, fram till 65 års åldern betalbar tilläggsdel motsvarande de pensioner som börjar vid 65 års åldern eller motsvarande den minskning dessa pensioner förorsakar.

Beträffande dem som tagit ut förtida ålderspension kan tilläggsfamiljepensionen bestämmas till att vara högst så stor som familjepensionen skulle ha varit, om den hade beviljats vid det förtida uttaget av ålderspension.

När tilläggsfamiljepension skall beviljas efter förmånslåtare som tagit ut förtida ålderspension, beviljas den i enlighet med det intjänade pensionsbeloppet.

IX Registrering av påbörjade pensioner och fribrev

a) Registreringsvillkor för påbörjade pensioner

- 1) Pensionen baserar sig på ett APL underlydande eller ett till APL:s tillämpningskrets frivilligt anslutet, efter 7.7.1961 avslutat arbetsförhållande och pensionsfallet har inträffat 1.7.1962 eller därefter.
- 2) Pensionstagaren - i familjepensionsfall förmånstagaren - hör i stöd av pensionsgruppsdefinitionen till kretsen för ett tilläggs pensionskydd av samma slag som arbetsgivaren anordnat för sina aktiva arbetstagare.
- 3) Pensionerna överstiger inte de belopp som inom ramen för tilläggsförmånskartan kan försäkras.
- 4) Pensionens storlek har inte bestämts individuellt, utan alla pensioner är åtminstone inom de olika grupperna bestämda enligt samma regler.
- 5) I fråga om ålders- och invalidpensioner får pensionstagaren på basen av samma arbetsförhållande redan pension enligt APL:s grundskydd. Utan hinder härav kan för ålderspensionstagare även inregistreras en framtida ålderspension, som börjar vid den i APL avsedda pensionsåldern. Påbörjad arbetslöshetspension behandlas liksom tidsbegränsad ålderspension.
- 6) I familjepensionsfall får förmånslåtarna även pension enligt APL:s grundskydd på basen av samma arbetsförhållande. Undantag som kan komma i fråga är familjepensionsfall som inträffat mellan 1.7.1962 och 31.12.1966.
- 7) Försäkringen träder i kraft tidigast vid ingången av den månad under vilken bindande avtal ingåtts.
- 8) Antalet påbörjade ålders-, invalid- och arbetslöshetspensioner samt antalet familjepensioner får vart och ett för sig vara högst lika stort som personkretsen i motsvarande tilläggs pensionsförsäkring för de aktiva arbetstagarna.
- 9) Av särskilda skäl kan avvikelser från registreringsvillkoren medges efter prövning av tilläggsförmånsnämnden.

b) Påbörjade pensioners registrerbarhet

Påbörjade pensioner som hänför sig till oregistrerad pensionsanordning kan registreras enligt registreringsvillkoren i punkt IX a).

c) Fribrevs registrerbarhet

En tilläggspension som baserar sig på oregistrerad pensionsanordning kan ersättas med registrerad tilläggsförmån även när det gäller fribrev. Härvid iakttas till tillämpliga delar registreringsvillkoren för påbörjade pensioner i punkt IX a).

d) Registrering av genast begynnande ålderspensioner

Efter särskilt godkännande av Pensionsskyddscentralen kan pensionsåldern fastställas i hela år och månader.

X Övrigt**a) Förvägrande eller minskning av invalidpension och familjepension**

För tilläggspensionsskyddet skall beträffande förvägrande och minskning av invalidpension och familjepension gälla samma, mot stadgandena i 8 b § APL svarande bestämmelser som för minimipensionsskyddet.

b) Utbetalning av pension

Utbetalningen av tilläggspensionerna sker enligt samma bestämmelser som pensionerna enligt minimiskyddet. Utan hinder härav kan ålderspension enligt tilläggspensionsskyddet utbetalas till person, som beviljats pension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner.

Ikraftträdande

Kartan träder i kraft 1.1.1996.

I 1.1.1996 löpande pensionsanordningar kan tilläggsdelens intjänade pension som motsvarar folkpensionens basdel omvandlas till livstida ålders- och invalidpension som motsvarar denna intjänade pension.

I de pensionsanordningar som har trätt i kraft före 1.1.1996, kan tilläggspension och tilläggsfamiljepension bestämmas på följande alternativa sätt.

1) Pensionens belopp är den procent av den pensionsgrundande lönen enligt APL-grundskyddet, som fås när den vid tidpunkten 31.12.1995 målsatta pensionens andel av den vid samma tidpunkt fastställda pensionsgrundande lönen räknas ut.

2) Den målsatta pensionens belopp fixeras till den enligt punkt 1) vid tidpunkten 31.12.1995 fastställda målsatta pensionen. Detta markbelopp binds till APL-index.